

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nr. 7627 Plen.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de profesor în secțiunea pedagogică a seminarului arhidiecezan cu specialitatea: limba maghiară, limba germană și religiunea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt în anii provizoriei 1600 coroane și 300 coroane bani de cuartir, iar după definitivare 2400 coroane și 800 coroane bani de cuartir.

Dela concurenți se cere pregătirea prescrisă pentru institutele pedagogice de stat, respective pe lângă calificarea prescrisă în §. 122 punct 10 din Statutul organic și diplomă de profesor pentru școalele medii.

Cereri de concurs, instruite cu documentele în regulă în original, sunt a se înainta la consistoriul arhidiecezan.

Cereri intrate după termenul indicat nu se vor lua în considerare. Sibiu, din ședința plenară, ținută la 5 Iuliu st. v. 1910.

Consistoriul arhidiecezan.

Nr. 7372 Plen.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de profesor extraordinar de cântări bisericesti și tipic, precum și de spiritual, eventual și de econom la seminarul nostru arhidiecezan, se publică concurs cu termen de 30 de zile după datul de astăzi.

Dela concurenți se cere calificarea prescrisă în §. 5 punct 4 din Regulamentul seminarial.

Remunerațiunea împreună cu acest post o va norma consistoriul arhidiecezan, după angajamentele ce va lua asupra-și recurentul, precum și după înclinarea dânsului de a locui în seminar, unde va avea toată proviziunea.

Cereri instruite cu documentele trebuincioase sunt a să adresa în termenul indicat la consistoriul arhidiecezan.

Cereri intrate după expirarea concursului nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința plenară, ținută la 5 Iuliu st. v., 1910.

Consistoriul arhidiecezan.

„Cartea verde” a României.

Cetăm în ziarele din București, că peste câteva zile are să apară „Cartea verde” a României, în care va fi publicată întreaga corespondență diplomatică a guvernului român în chestia incidentului dela Pireu, terminat cu deplina satisfacție dată regatului român din partea Greciei.

Știm ce s'a întâmplat la Pireu, înainte cu câteva săptămâni. Când a ancorat acolo vaporul român „Impăratul Traian”, pe care se afla și micul principe român Nicolae, cu mica principesă Maria, barcagii greci

au intrat cu puterea în vapor, au insultat și au furat ori stricat tot ce le-a căzut în mână, iar pe un desertor, care se afla arestat pe vapor, l-au eliberat. — Săvârșind toate aceste isprăvi în fața de față a autorităților grecești, cari stăteau nepăsătoare și priveau la vandalismele plebei grecești.

Guvernul român a cerut imediat satisfacție dela guvernul grecesc, nu deadreptul, pentru că raporturile diplomatice între România și Grecia sunt de mult întrerupte, ci prin guvernul Italiei, și Grecia a trebuit să dea României satisfacția dorită, pentru că au silit-o celelalte puteri europene.

Satisfacția a fost următoarea: Guvernul grecesc a plătit 20,000 lei despăgubire pentru pagubele făcute de Greci, — statului român și particularilor, — cu ocaziunea atacului îndreptat asupra vaporului „Impăratul Traian”, iar căpitanul portului Pireu, când a ancorat de nou vaporul în acest port și a fost legat la locul obicinuit, s'a prezentat în mare ținută în fața comandantului vaporului și a cerut dela acesta, în numele guvernului grecesc, scuze pentru cele întâmplate. Desertorul, care a fost luat cu forța de pe vapor, a fost predat apoi de nou comandantului vaporului român.

Ministrul de externe italian, care a mijlocit această satisfacție, a adresat, după terminarea pertractărilor, o telegramă de felicitare ministrului român de externe, comunicându-i în ea, că Italia e mândră, că a putut servi de mijlocitoare în conflictul României cu Grecia, esoperând o aplanare a conflictului, care înseamnă un succes diplomatic de care nu poate fi decât încântată, date fiind legăturile de sânge dintre cele două popoare latine și sentimentele de înfrățire, cari au legat totdeauna sufletește Italia de România.

Telegrama aceasta a făcut o impresie minunată în cercurile politice din București, întocmai ca și declarațiile unui marcant membru al corpului diplomatic din București, care cu privire la satisfacția primită din partea României s'a pronunțat, într'un cerc mai restrâns, în următorul chip:

„E de netăgăduit, că s'a dat României cea mai completă și mai frumoasă satisfacțiune, care s'ar fi putut obține, nu de cătră un stat mic, ci de o mare putere. Judecate lucrurile cu imparțialitate, nu pot fi decât astfel privite: De obicei, în uzul diplomatic modern, scuzele se fac pur și simplu printr'un schimb de telegrame, dela un stat la altul, telegrame, prin cari statul răspunzător de o ofenză adusă pe teritoriul său unui alt stat, regretă cele petrecute, regrete de cari statul ofenzat ia act. România a pus însă condițiuni de satisfacție, cari sunt aproape imposibile de obținut, și pe cari, cu toate acestea, le-a obținut fără nici o știrbire. Aceasta e, de altfel, și singura explicație a lungilor tratative, cari s'au făcut.

Să nu creadă nime, că e puțin și ușor lucru să obții dela un stat

să-și facă scuze în propria sa țară, adevărat chiar acolo, unde s'a petrecut incidentul, care a dat naștere conflictului. E atât de umilitor pentru țara care face scuze în asemenea condițiuni, încât pot asigura, că lucrul e necunoscut în istoria diplomației moderne. E simplu de văzut, că succesul României e cu atât mai mare, cu cât Grecia a făcut scuze în asemenea condițiuni, și fără ca vre-un stat străin să fi sprijinit acțiunea României, decât doar ca simplu intermediar, cum a fost cazul Italiei.

Sunt un bătrân diplomat, și cred că nu greșesc afirmând, că o satisfacție ca cea obținută de România în conflictul cu Grecia, ar fi făcut cinstie ori cărei mari puteri...”

Cum am spus, toate actele referitoare la aplanarea acestui conflict, vor fi publicate în „Cartea verde” a României, care va fi trimisă cabinetelor europene, deputaților și senatorilor români, precum și întregii prese românești și străine, pentru a se convinge toți din acte despre corectitatea procedurii guvernului românesc.

Inregistrăm cu plăcere frumosul succes pe care l-a avut guvernul român în conflictul cu Grecia, și suntem mândri de stima și vaza de care se bucură regatul român în fața celorlalte puteri europene.

Despre vorbirea contelui Tisza.

Domnul Emil Neugeboren, tânăr deputat sas al Sibiuului, și-a publicat în „P. Lloyd” și în „S. D. Tageblatt” păreri asupra vorbirii contelui Tisza, rostită în dietă, în chestia de naționalitate. Ne pare bine a putea constata, că și dl Neugeboren descopere în vorbirea dlui Tisza aceleași greșeli și lipsuri, pe cari le-am descoperit noi în prim-articolul din numărul trecut, anume: amenințări superfine și nemotivate la adresa „agitatorilor”, negarea îndreptățirii de a se putea organiza Româniilor politicești, și mai ales lipsa de plan, după care ar fi să se facă împăcarea cu România, dorită de Tisza, deci lipsa de garanții, că individualitatea etnică și cultura a Românilor are să rămână neatinsă și în cazul, dacă Românii ar intra în partidul guvernului. Iar fără aceste garanții, concludem foarte corect dlul Neugeboren, nime nu va putea să iee lupta cu opinia publică românească și să atragă asupra sa neîncrederea și ura multă.

Un răspuns frumos dă contelui Tisza cunoscutul sociolog Józsi Oszkár, într'un articol intitulat „Tisza și naționalitățile” și publicat în ziarul „Világ”. Combate păreriile contelui Tisza cu tari argumente.

Ziarul maghiar din Budapesta „Magyar Nemzet” publică apoi păreriile domnului Dr. Emil Babeș asupra vorbirii contelui Tisza, pe cari le reproducem după cum urmează:

„Vorbirea din urmă a contelui Tisza István a făcut asupra noastră, celor ce căutăm sincer și neîntrerupt să aplanăm controversile, în general impresie favorabilă. Acest politician de frunte, cu caracter deschis și prin urmare răspânditor de încredere, propagă pe față, ca și noi, necesitatea aplanării, pe calea împlinirii pretenziunilor juste ale celor de alte limbi, și condamnă pe față direcția greșită numită națională a politicii neînțelepte și lipsite de succes a sovinișmului, pe care a avut-o guvernul coaliției până acuma față de cei de altă limbă, și cu care nu numai că au fost atacate naționalitățile, dar au fost disgustate și elementele mai moderate și independente ale românimii, și aduse la tăcere.

E de regretat însă, că contele Tisza nu și-a marcat, barem în puncte mai generale, punctul său de vedere cu privire la legea de naționalități, care formează în chestia de naționalitate punctul de mănecare și punctul arhimedice; căci fără executarea cinstită, respective restituirea acestei legi, nici elementele cele mai moderate nu se pot angaja la vre-o acțiune politică.

Cea mai mare pedecă pentru o astfel de acțiune o formează însă faptul, că contele Tisza e contrar formării unui partid moderat. Însă lipsind o astfel de organizare de partid, lipsesc cadrele în cari elementele patriotice ale românimii ar putea fi adunate într-o tabără unitară. Așa se vede, că contele Tisza a scăpat din vedere esențiala împrejurare, că în înțelesul proiectului de program, publicat în anul trecut, partidul ce s'ar înființa pe baze naționaliste va avea numai caracter transitoriu, pentru că imediat cum a succed să fie înjghebat s'ar alătura la partidul guvernului. Dar ar fi mai departe necondiționat de lipsă, ca guvernul să facă declarațiuni categorice cu privire la legile și ordinațiunile vătămătoare și fără scop ale contelui Apponyi, pentru că până nu e suspendată executarea acestora, nu poate să fie vorba de succes în acțiunea de împăcare. Fără asemenea garanții episcopatul român, în prima linie vătămât prin aceste dispozițiuni, ar putea să dea cel mai puțin sprijin salutării acțiunii. De aceea, cheia rezolvării păcii naționaliste se află în mâna contelui Zichy. Vorbirea lui Tisza înseamnă rapere cu direcția de până acum, deci un pas însemnat pe câmpul vast al aplanării.”

Sărbarea școlară din Brașov.

Dăm astăzi vorbirile rostite cu ocaziunea încheierii anului școlar, la școalele noastre medii din Brașov. Discursul festiv al dlui profesor George Chelariu a fost următorul:

Doamnelor și domnilor!
Iubite tinerime!

Am venit aici în sala festivă să încheiem iarăși un an de muncă școlară, o mică verigă în lanțul nesfârșit al progresului. — Dar tot azi se împlinește un deceniu dela sărbările strălucite și înălțătoare de inimă, ce le-a prăznuit gimnaziul nostru cu prilejul mărețului jubileu din vara anului 1900, — deoi dela înălțarea acestui templu de cultură 60 de ani s'au străcurat în noianul vremurilor. O clipă aceasta în sborul amelor al lumilor, o pagină mică în istoria unui popor, dar în viața unei școli o epocă bogată în fapte.

Se cuvine deci mai întâi să aducem prinosul nostru de sinceră admirațiune și recunoștință întemeietorilor și binefăcătorilor acestor școli, cari au să rămână model de însușire ideală și iubire de neam, și din ale căror fapte ne răsar atâtea îndemnuri de muncă. Căci dacă deschidem cronicile anilor îndepărtați, rămânem extaziati, când vedem câte generații și-au luminat spiritul și și-au încălzit inima la razale acestui focar de cultură, ce nenumărați fruntași români, cari fac azi oiste neamului, s'au înzestrat aici cu podoabele științei și și-au oțelit voința, ca să devină bărbați destoinici și caractere ferme în grelele situații ale vieții practice. Și tot de acolo ne răsar — ca din povești — figurile mărețe ale vechilor dascăli, cari au tras aici prima brazdă în ogorul înfelenit al culturii naționale. O pleiadă de vizionari entusiaști din era rededeptării noastre, mânăți de dorul de a deschide tinerimii porțile în domeniul științei și a-i aprinde în suflet focul sfânt al dragostei de neam. Oameni în cele materiale fără pic de pretenție, dar cu un avânt, cu o răvnă și devotament astfel, că și astăzi ne strălucesc în lumina adevăraților apostoli ai culturii. Iar pe urma lor calcă alți pionieri, înflăcărați de aceleași sentimente nobile, vrednici urmași ai fericirilor înaintași.

La cerințele năvalnice ale timpului pe lângă gimnasiu s'au ridicat și alte școli: școala reală și cea comercială, corpul profesorilor s'a mărit în mod consi-

derabil, dar spiritul tradițional nu s'a schimbat, — pe toți îi vedem pătrunși de înalta lor chemare. Când mă duce gândul la vremile din trecut și-mi amintesc olegii din generația mai veche cu frământările și năsuințele lor nobile, mă cuprind un fior de respect și venerație față de optimismul lor idealist. Câtă abnegație și iubire de jertfă, cât zel și însuflețire, cu toate că greu apăsuau și asupra lor lipsurile materiale. Și sămânța aruncată cu pricepere și inimă largă a încolțit și rod mănăs a produs, — munca le-a fost sfântă de harul ceresc, căci gândurile le-au fost curate și scopul sublim: luminarea și înălțarea neamului.

Și anii s'au străcurat. S'au perondat serii, serii de elevi. Unii dintre profesori simțind povara anilor s'au retras la binemeritata odihnă, alții istoviiți de munca obositoare sau loviți de vre-un accident neîndurat al sorții au căzut, fiind încă în deplină activitate. Dar șirurile s'au întregit, alții le-au înlocuit, alții au continuat opera începută întru răspândirea luminii.

Genii buni au veghiat la leagănul acestor școli și norocoasă urșită le-au urzit, căci în sborul vremii ele nu și-au schimbat rolul bine precizat în cadrul vieții noastre culturale. Cu toate pedecile și-au continuat calea luminoasă dar grea, ce li s'a croit la inaugurare prin roșul Marelui Andrei. Și dela aceasta nu le-a abătut nici vânturile aspre, ce nu odată s'au simțit, sguduindu-le până în temelie, nici neajunsurile ivite din când în când, neajunsuri ce sunt fatal legate de soarta școlilor confesionale.

Cu privire la deceniul din urmă trebuie să mărturisim, că acesta a fost în mare parte un restimp critic, unde pe lângă obicinuitele scăderi, s'au ivit și frământări interne, cari n'au putut fi tocmăi prielnice școlii. Dar duhul înțelepciunii cărui sunt închinat aceste institute, a luminat mințile, și după mari stăruințe și încordări s'a ajuns iarăși în calea normală a muncii desinteresate, spre a satisface recerșilor reclamate de glasul timpului, căci multe și însemnate sunt cele ce le pretinde o școală modernă.

Și școala ca orice organism cu viață își are evoluția sa, căile sale de dezvoltare: uneori cu sușiri mai luminoase, altădată cu laturi mai umbrase. Nu numai mijloacele materiale au să se întregesc și să se adapteze tot mai mult la scop, ci și direcția spirituală se modifică, se rectifică din timp în timp. Problemele de instrucție și educație au preocupat spiritele, de când există școala, fără ca să-și afle rezolvarea definitivă. Unele postulate însă și-au câștigat în pedagogie un drept de înoățăre și constituind tot atâtea puncte luitoare ne servesc ca semne de orientare, luminând calea pe unde avem să străbatem spre înălțimile progresului.

Astăzi de pildă mai mult ca ori și când se pretinde că școala să-și seamă de trebuințele vieții, considerându-se facultățile individuale și anume, fiecare elev să se pregătească pentru viață, conform dispozițiilor și îndemărilor sale. Nu e de ajuns ca în școală să se absolve numai planul de instrucție presoris, ci tinerimea trebuie totodată deprinsă a munci cu plăcere și rănduială, sădindu-i se în suflet simțul de datorie. Pentru că știința n'are să fie scop, ci ea are să mijlocească omului pregătirea necesară, de a se putea

orienta în situațiile, unde l-ar arunca soarta, adică să înțeleagă rostul vieții sale în lume.

Nu de mult conferența directorilor din părțile ardelenale ale Ungariei, constatând că elevii sunt prea încălcați cu studii, s'au pronunțat că scăderile învățământului secundar s'ar putea mai ușor leui, dacă din cele 3 clase inferioare ale gimnaziului s'ar elimina limba latină, ca prea grea pentru intelectul elevilor mai mici și s'ar înlocui cu alte obiecte. Și din acest fapt se vede, cât de îngrijiiți sunt bărbaii competenți din pricina muncii peste măsură ce o cere planul de școală.

Dar ori cum am judeca chestia, nu toate scăderile se pot pune în contul sistemului nou de instrucție; adesea poartă vina metodică greșită.

Pentru că în cele mai multe cazuri succesul în instrucție depinde de individualitatea profesorului. Nu numai cunoștințele necesare, ci mai presus de toate devotamentul și dragostea de muncă au să caracterizeze pe adevăratul pedagog. Când timp un profesor nu întruște aceste însușiri principale și nu va munci cu plăcere și interesul cuvenit, înzadar vom aștepta un spor îmbucurător sau chiar rezultate strălucite. Vocațiunea pentru cariera de educator e condiția imperativă, atât pentru profesor, cât și învățător, condiție ce pretinde un suflet nobil și o voință hotărâtă. Căci astăzi mai mult ca ori când a devenit generală deviza: Creșteți caractere!

Fostul prezident al Statelor Unite din America Teodor Roosevelt, călătorind înainte cu 2 luni prin Europa a cucerit toată lumea prin farmecul puternicei sale individualități și pretutindenea a fost primit și sărbătorit ca un principe, dar mai ales în Berlin unde l-au promovat și Dr. de onoare. Cu acest prilej a ținut un discurs „Despre curentele culturale și indeosebi despre cultura modernă”. Discursul a fost viu comentat nu atât din pricina vederilor sale originale și spirituale, ci tocmai fiindcă a spus și niște frase obicuite, adevăruri vechi, de cari însă lumea de azi pare a nu-și mai aduce cu drag aminte.

Și ce anume a putut cavanta Roosevelt, de a făcut să se minuneze așa de mult un auditoriu constător din o mulțime de bărbai iluștri? Dănsul a zis, că noi oamenii lumii moderne avem nevoie de virtuțile cele mai primitive, de virtuțile strămoșilor noștri și ni-a dat sfatul, ca mai nainte de toate să fim oameni de caracter, sau mai la înțeles, să fim oameni de omenie, căci caracterul ar fi singura proprietate mai de lipsă în viață, atât pentru indivizi, cât și pentru națiuni.

Și la drept vorbind, un mare adevăr a grăit acest celebru bărbat, un adevăr ce se potrivește pentru toate neamurile. Caracterul e singura bază pe care se poate întemeia cultura adevărată, cum numai pe o temelie solidă se poate înălța o zidire durabilă. Urieșele piramide ca și fee-ricele palate, clădiri înzestrate cu cele mai fermeșoare podoabe arhitectonice — toate, dar toate se sprijinesc pe aceeași temelie formată din piatră simplă, însă solidă și trainică. Soliditatea și trainicia sunt criteriile unui fundament puternic, atât în alcătuirea materiale, cât și în cele morale.

Nu mai comunitățile omeniești ce se întemeiază pe calitățile bune și solide ale membrilor și sunt destinate să dăinuiască, să progreseze și să atingă culmile unei culturi superioare, ilustrând un capitol însemnat din istoria lumii. Un neam însă, ce se aloătuște din elemente nehotărâte și șovăitoare poate și el să-și câștige o spoială de cultură, dar nu va fi nici când în stare să-și ridice monumentele culturale, cari lui să-i servească spre laudă și mândrie, iar altora spre folos și pilduire.

Prin urmare datorită principală a școlii e: să crească caractere solide, oameni de omenie și cu frica lui Dumnezeu. O pretenție îndreptățită, care din nefericire aici la noi numai cu greu se poate împlini fiind relațiile în mare parte cu totul nefavorabile unei creșteri bune în familie. Și doar familia e în prima linie chemată a întemeia și a cultiva educația elevilor, școala are numai să o completeze. Inșă cât de rar ni se dă ocazia să constatăm că ne vin la școală și o seamă de elevi, bine crescuți și ce greutate mari întâmpinăm până în desvășăm pe unii dela anumite porniri și deprinderi rele. Ce muncă enormă ni se impune, ca să deșteptăm în ei simțul de datorie și energia voinții.

— Cea mai mare parte a gazdelor cari îngrijesc de școlarii noștri, e în privința nivelului cultural sub media normală și cu tot controlul școlii răul nu se poate înlătura, fiindcă nu există nici posibilitatea unei selecțiuni.

Singura lecuire o vedem în ridicarea unui mare internat. Aceasta ar fi o adevărată binefacere pentru școlarii noștri și înfăptuirea lui ar merita însuflețirea noastră a tuturor. Cu înființarea unui mare internat s'ar realiza un vis al binefăcătorilor școlilor noastre de pe vremuri, s'ar împlini o dorință ferbinte a corpului profesoral și ar înceta necontenitele admonieri ale celor ce ne supraveghează institutele. — Dintre toate acestea este problema cea mai ponderoasă și mai actuală, care trebuie să preocupe pe toți, căroră la zace la inimă binele școlilor. Când acest îndelungat vis își va căpăta forma reală, atunci marele internat va fi un nou titlu de glorie pentru susținătorii școlilor, iar pentru corpul profesoral un puternic îndemn spre muncă.

Trăim în era emulațiilor. Toate neamurile se întrec în adâncirea și aplicarea științei. Spiritul omenesc cuprins de un neastâmpăr febril, cere tot mai îndrăzneț să pătrundă în secretele naturii și să cucerească tărâmurile tot mai largi pentru realizarea ingenioaselor invenții. Să ne îndoim răvna și stăruința, ca să nu rămânem nici noi prea îndărătați altora.

Înaintarea în știință și cultură, răspândirea luminii sunt valori, cari înalță popoarele și le câștigă loc de frunte în concurența nobilă spre progresul omenirii.

Și acum încheind cu anul școlar iarăși un deceniu de muncă intelectuală, să ne îndreptăm gândurile către atotputernicul Creator cu rugăciunea ferbinte, ca în aceste scumpe lăcașuri încă secolii de-a rândul să răsună cuvântul lui Dumnezeu, învățăturile științei și virtuții, ca să ne fie dat și nouă a contribui cu o parte cât de însemnată la grandioasa clădire ce se cheamă civilizație!

*

A urmat apoi frumosul discurs de binevenire al domnului director gimnazial Virgil Onișu, adresat maturanților din anii 1895 și 1900 ai gimnaziului nostru din Brașov. A fost următorul:

*Domnilor și Doamnelor!
Iubiți tinerime școlară!*

Sărbătorează noastră de azi a încheierii anului școlar nu e ca toate celelalte. Ea se distinge prin prezența unor iubiți și dragi oaspeți, veniți din cele patru unghiuri ale neamului. Ei nu sunt nici școlari, cari să-și aștepte cu nerăbdare certificatele lor anuale, și nu sunt nici părinții școlariilor în așteptare. Dar dv. știți bine cine sunt, sunt iubiții noștri fi sufletești după vremuri, sunt copiii acestei „Alma mater!” Plecat-au dela această vatră părintească, unii de 10, alți de 15 ani și iată-i revenind azi de peste țări și mări la sânul drag al mamei lor, socotind să prindă pateri nouă pentru lupta zbuciumată a vieții, și — adaugu — pentru ca să reverse puteri nouă în inimile iubitei lor mame.

Drumași muncii pe căile grele ale vieții, unde puteau să găsească un scurt popas de recreație, de reîntinerire și de reînvioreare, mai desăfat și mai drag decât la sinul mamei lor!? Presum Anteu din poveștile mitice prindea puteri nouă în lupta cumplită cu nebruitul Heroul, de căteori atîngea măcar pe o clipă pământul, mama lui, — tot astfel și voi, iubiților, ați venit să vă adăpați la izvorul nesecat de puteri vii, ce isvorește pentru niște fi iubitori, din sinul de mamă...

Dar dacă voi lupte grele ați luptat și ați venit acum să prindeți aci puteri nouă pentru luptele vieții, cari vă așteaptă de aci înainte, — luptați-vă, dragii mei, de când duși ați fost voi, — și școala noastră: o luptă grea și istovitoare! Și precum vouă vă trebuiesc puteri nouă în luptele vieții, puteri, pe cari ați venit să le înștiți aci, tot așa și școala-mamă are nevoie de puteri nouă pentru greaua ei chemare, puteri, pe cari le strânge din dragostea și recunoștința voastră, din inimile voastre, pe cari le-ați adus azi pri-nos ei...

Și cum vă văd reveniți azi aci din depărtări necunoscute, — gândul meu zboară în lumea minunată a basmelor, acest poem plin de vrajă, vis încrămăntat al sufletului poporului românesc, în care înțelesuri adânci se învâlesc în haina poveștii cea făturată din fire de răz, cu aleșături de petri nestimate, scăpărate din luminile bolții cerești.

Și-l văd pe bătrânul împărat din poveștile străbune cum șade, uitat de moarte, în jețul său de aur: „barba n'pământ i-se ajunge și genele la piept”. El își adună fiul în jurul scaunului domnesc. Sunt mulți și voinici! Și-i trimite în lumea tainelor și minunilor neștiute, — în basme i-se zice acelei lumi: tărâmul celălalt, — noi i-am zice azi: viața, — ca să-i aducă un ulcior de apă vie din izvorul tineretii fără bătrânețe, colea din grădina ziselor, dincolo de marginea alor șapte lumi, fiecare cu câte 7 împărății, din cale.

Și se duc voinicii... Se duc ca vântul și ca gândul, pe cai hrăniți cu jăratoe și deprinși a spinteca văzduhul în sbor...

Ei pleacă rânduiri, rânduiri..... alții și iar alții....

Bătrânul împărat este în așteptare. Trece zile, trec luni, trec ani!

FOIȘOARĂ.

Zaharie Bârsan la Sebeș.

Cetisem în ziare, că artistul nostru iubit Z. Bârsan își reîncepe turneul obicinuit în unele centre de ale noastre. Se spune, că vine și pe la noi, la Sebeș, unde își începuse cu câțiva ani mai nainte această muncă culturală. Cunoșcând împrejurările mai temeam, că va merge dela noi cu o desiluzie mai bogat; dar se vede că puterea artei este cu mult mai mare decât toate nevoile zilei. Și lumea a alergat la reprezentație, lume multă și rară. Unii, cari nici nu mai dăseră pe la Sebeș de ani de zile. Nici străinii n'au lipsit. Ce are Sebeșul și jurul mai inteligent — a luat parte la teatrul lui Bârsan.

S'a început cu comedia „Doamna Doctor”, o piesă instructivă și de folos. Se arată aci slăbiciunile unei femei conduse de caprițiile ei și nu de rațiune, apoi munca pusă de bărbatul ei de a o aduce la calea cea bună. Ea, neserioasă și ușuratică, trece din extreme în extreme și-i caprițioasă afară din cale. El scrie la gazetă pe bani „romane de senzație”, pentru că să-i facă ei traiul plăcut și liniștit. Liniștea, pe care bărbatul și-o dărise prin căsătorie, ea nu i-o poate da. Încercase el multe mijloace de lecuire, chiar și pe cel mai radical — bătaia — dar nu mergea. Când soția caprițioasă

voeste să i se facă cu orice preț un adaus extraordinar de 150 franci la „geja culinară”, bărbatul cere deslășiri pentru această urcare nebazată. Plângând cu hohot ea desvășește o faptă neobișnuită și ușuratică, anume cum ea din caprițiu a cumpărat o lampă „cu fier călit” cu prețul de 150 franci și neavând bani a iscălit un schimb cu numele bărbatului său. Pedepsa urmează. Bărbatul însemnase la răvaș toate năbădăile, cu prețul fixat după mărimea greșelii săvârșite. Iar la lună se făcea socoteala și femeia avea să primească cu atât mai puțin din geja ei. Dar nici așa nu merge. În momentul când el, trecând cu vederea și acest caprițiu al ei — scoate punga cu bani, ea începe a râde cu hohot. Sunt lucruri, cari se întâmplă în toate zilele în viața casnică a oamenilor — lucruri trăite — și de aceea au avut darul de a mișca sufletele, de a educa. Și aceasta este adevărata menire a teatrului românesc.

Pieseii i-a urmat o declamație: „Voi-chița lui Stefan”, spusă de dnul Bârsan. Nici odată nu credeam, că cu această poezie poți să faci efect. Numai un artist de talia dlui Bârsan poate scoate în relief părți, unde diletanțul nu află nimic deosebit. Mai ales sentimentele duioase ale Voichiței sunt predate cu o rară măiestrie — durerea ce o simte ea știindu-și pe deoparte bărbatul, pe de altă parte total în focul luptei — unul împotriva celuilalt.

A declamat apoi dl Dordea, un tânăr artist, care și dacă nu se poate asemăna

cu măestrul, posedă totuși o școală bună și o mimică pronunțată.

I-ar ședează bine în roluri de intriganti, ca în Franz și Igo. A declamat un fragment din „Dan Căpitan de plaiu”, de V. Alexandri. Se vede, că artiștilor le-a convenit a atrage atenția diletanților asupra frumșei de stil și limbă românească, cari rees din legendele bardului dela Mirceti.

În piesa a II-a se descrie tot o astfel de casnicie ca cea dintâi, cu deosebirea, că aici joacă mare rol gelozia. Și anume o gelozie ciudată. Femeia își închipe, că bărbatul și-a împărțit dragostea ce o avea la început pentru dânsa și cu prietenul său. De aci conflictul. Tanta e de a-i despărți pe prieteni unul de altul, pentru a rămânea numai ea singură cu bărbatul și cu dragostea lor. Cere sfatul indispensabilei persoane în astfel de cazuri, a mătușei sale, pe care aceasta i-l dă bucuros prin o epistolă. E îndemnată anume a-i declara „prieteniului” bărbatului său dragoste întinzându-i astfel o cursă. Prietenul sincer nici nu voeste să știe de astfel de lucruri. El își schimbă însă tactica de luptă îndată ce dă peste epistola mătușei. Într-un moment când ea se crede scăpată de oaspele neplăcut — acesta se reîntoarce și îi cade la picioarele ei, urmând același jor, pe care îl urmăse dânsa față de el, îi declară o dragoste făturată și cu tendința de a-i leui gelozia. Femeia rămâne zăpăcită. Atunci intră bărbatul și mai gelos de cele văzute — de aci vo-

oiferări și strigăte neînțelese. Urmarea e, că conflictul se aplanează, când prietenul scoate din buzunar epistola cu pricina și boala e leuită. Prietenii pot să și urmeze în tihnă plimbările și vânătoarea de „prepelțe”.

Atât domnul, cât și doamna Bârsan au dovedit la ambele piese mare și mult talent. Jocul lor e admirabil. Din ce-i ascultă, i-ai asculta tot mai mult. Dicțiunea limpede și corectă, mimica naturală și lipsită de grimasuri, mișcări elegante și la loc, g-sturile potrivite, toate își denotă, că ai de-a face cu artiști de valoare. Doamna e uneori așa de dragută și de naivă, alteori încopătinată și șireată. Proprietăți de scenă, pe care le știe așa de bine manua. Mai ales dicțiunea la doamna Bârsan e fără păreche. Se zice, că în privința aceasta e prima la „Teatrul Național” din București.

Cât despre dnul Bârsan apoi pare crescut pe scenă. Nimic forțat, nimic meșteșugit. Are o ținută impunătoare, care își inspiră dela început încredere. El o fire de artist, însuși fiind autor de opere dramatice. Și apoi perseverența cu care acest mare artist al nostru își continuă opera începută — te uimește. Și se simte bine între noi, ca acasă. Lumea a început să-l înțeleagă, dovadă reprezentația dela Sebeș.

Fie, ca ziua sfinților apostoli să ne aducă în fiecare an pe acest apostol al artei românești în Ardeal.

Titu.

Multe rânduri de voinici nu mai revin niciodată! Tărâmul ce-l alt i-a misuit, fiindcă au uitat în goana lor de sfaturile înțelepte ale bătrânului împărat și au căzut în cursa ispitelor fără samă; abătându-se unii depe drumul cel bun, au răstăcut pe căi rele și s-au prăbușit în prăpăstii, alții s'arbiți de atâta treapă după niște izvoare de apă, cari poate că nici n'or fi fiind, și-au pierdut credința și s'au așezat la margini de drum, fermecați de grămezile de aur și de argint presărate în cale de alianul neîmpăcat al schintei cerești din sufletul omului.

Din mulți chemați puțini au fost aleși!... Dar în sfârșit după ani îndelungați de așteptare... iată-i că se apropie! Vestea sosirii se împrăștie ca razele de lumină... pretutindeni!... Bătrânul împărat zăbind își deschide pleoapele plumbuite de proteala vârstii... Sărbătoare mare!... Flori și frunză verde se aștern pe drumuri... Alaiul sosește... Voinicul descăleacă... Bătrânul se ridică din scaunul său, binecuvântă pe cel mult așteptat și-l sărută cu drag pe amândoi obraji arși de soare și de vijelii... atunoi voinicul îi întinde un urciol de piatră cu apă vie din izvorul tinereții fără bătrânețe, pe care l-a adus cu moartea pe moarte călcând... și împăratul bea din urciol... Minune!... Bătrânul s'întinerit! Staturile de dușmani, adunați din tot hăul, pândind la prada împărăției, când va fi să închidă ochii bătrânul împărat, se risipește în vânt, nimiti și îngroziiți de minunea ce au văzut aievea!

Până aici povestea.

Acest institut de învățământ mi se pare azi ca împăratul din poveste. El bătrân, stăpânește doar de chiar 60 de ani, și Doamna grele s'au mai făcut vremurile din urmă!... An de an el trimete stoluri de voinici, cărări pe căi de jăratic ai învățaturii, ai credinței, ai iubirii de neam, de lege și de țară... Îi trimite în hăul nesfârșit al vieții, tărâmul celălalt, cum îi zice în basme... Și mulți, eh, prea mulți, duși sunt pentru totdeauna!... Bătrânul perde mulți fii prin prăpăstiiile neînchipuite ale tărâmului celuilalt!... Fiecare fiu pierdută sapă câte o brazdă de durere și de jale pe fața lui — și scoate câte un fir alb în plețele lui...

Dar azi bătrânul împărat iar a întinerit... L-ați întinerit voi, dragi voinici, cari nu v'ați pierdut pe cărările încălce și ispititoare ale vieții, ci bună luptă ați luptat și v'ați înapoiat mândri, biruitori și oțeliți, aducându-ne urciolul plin de apă vie a tinereții fără bătrânețe....

Binecuvântați să fiți, drumești tari în credință și nobili prin iubire, binecuvântați să fiți pentru tinerețe și puterea ce ni-o aduceți, — binecuvântați să fiți, pentru că biruind vsmelnicia omenească, ne-ați întărit credința noastră în vecinicia acestui institut românesc de cultură! Fiți pilde vii celorlalte stoluri de voinici ai culturii românești, pe cari îi trimitem an de an în largul lumii, ca văzându-vă pe voi, să nu pierdă credința și nădejdea și să lumineze cărările vieții unui neam vechi, pacinic, cinstit și cuminat, care i-a crescut cu mult amar și din multă sărăcie, tocmăi pentruca să aibă dela ei:

lumină din lumină!

Iubiți foști elevi! În numele școalelor noastre și al foștilor voștri povățuitori de odinioară, vă zic din tot sufletul: Bine-ați venit!

(Va urma.)

Dela direcția școalelor com. sup. din Brașov.

Aviz pentru anul viitor.

Anul școlar 1910/1911 se va începe la 1-a Septemvrie v. 1910. Inscriserile se fac de direcțiune în zilele de 1, 2 și 3 Septemvrie v.

Pentru a se împiedeca o aglomerare prea mare de elevi în clasă I-a comercială și a se putea face o selecțiune mai bună a lor, conferența a adus următoarea hotărâre:

1. Prenotațiile pentru înscriere în clasă I-a comercială să se facă în fiecare an prin adresă în scris până în 15 August st. v. la direcțiune.

2. Lista celor prenotați să se pertracteze în conferența de începere a anului școlar, în care se va decide eventuala primire sau respingere.

3. Sub nici o împrejurare să nu se primească în clasă I-a comercială un număr mai mare de elevi, decât cel admis de regulament, adică 40 de elevi.

4. Cei neînșinași până la termenul fixat în punctul prim, precum și cei ce nu vor prezenta la însușirea atestătelor cunecite, pot fi primiți la școală numai în cazuri de tot excepționale.

În clasă primă pot fi primiți numai acei elevi, cari au absolvat cu succes și

pot produce atestat de trecere din clasă IV gimnazială, reală sau civilă, dela o școală publică. La înscrierea tuturor se cere atestat școlar și atestat de botez.

Examele supletorii și de emendare se vor ține în 1, 2 și 3 Septemvrie v. Cei ce vor întârzia atât dela acest examen, cât și dela înscriere, pot fi admiși numai dacă vor dovedi cu certificate demne de credință cauza întârzierii. Examele de privațiști se vor ține în 4 Septemvrie v. Aceștia au însă a se însușina în persoană la direcțiune cel mult până în 1-a Septemvrie v. Privațiștii au a plăti la direcțiune taxele pe un an școlar cu 94 coroane și taxa de examen de 80 coroane, deja la însușinare pentru examen.

Taxa de primire e 8 coroane, didactru 60 coroane și alte taxe 6 coroane, și trebuiesc plătite la înscriere cel puțin jumătate, iară până în Februarie restul. Elevii cari nu-și vor achita la timp taxele, vor fi opriți dela cercetarea cursurilor.

Elevii de confesiuni străine decât cea română greco-orientală și greco-catolică plătesc didactru dublu.

Fiecare elev e dator a plăti pe seama fondului de pensune al profesorilor încă o taxă de 10 coroane, o taxă edilă de 20 coroane pentru zidirea școalei, iară pentru excursiuni școlare și alte trebuințe suma de 6 coroane.

Fiecare elev e dator a avea la începutul anului școlar toate cărțile și recvizitele necesare nouă și în bună stare, deoarece legile școlare opresc traficul de cărți și recvizite și folosirea de cărți vechi și necorespunzătoare. Cărțile vor purta viza institutului alături cu numele elevului.

Chipial și uniformă proprie a școlălei comerciale se recomandă a se procura deja în prima lună de școală și se impune în mod obligatoriu tuturor elevilor din școala comercială. Forma și culoarea se pot afla dela direcțiune. Pentru orice informațiuni mai detaliate păriți și tutorii școlarii să se adreseze la direcțiune.

NOUTĂȚI.

Anchetă școlară. La seminarul din Arad s'a intrunit în 14 Iulie v. ancheta școlară aleasă de consistorul mitropolitan cu scop de a stabili un nou plan de învățământ pentru școlile române gr. or. din patrie. Au luat parte la anchetă: din arhidieceză Dr. I. Stroie, Dr. O. Ghibu, din dieceza Aradului P. C. Sa Roman R. Ciorog, Dr. P. Pipos, N. Mihulin, V. Micula, Ios. Moldovan și D. Popovici; din dieceza Caransebeșului P. Bandu.

Pedeapsă. Dl. Gavril Precup, profesor și președinte al societății meseriașilor români din Blaj, a fost pedepsit din partea preturii d'acolo cu 50 cor. amendă, pentru că la o petrecere din vara aceasta a arborat steagul, care după apusele jandarmilor ar fi o combinație de treicolor românesc. Contra sentinței s'a făcut apel.

Limba oficială în Bosnia. Partidele din dieta bosniacă au hotărât să prezente un proiect de lege, în care limba sârbă croată să se proclame limba oficială a țării. Funcționarii vor avea să învețe limba aceasta în termen de doi ani, la din contră își pierd posturile.

Comunitatea de avere din Caransebeș a hotărât să rezidească toate casele grănițerilor, care au fost duse de potop, votând pentru această rezidență 100 de mii coroane. Va mai da și lemne gratuite, trebuincioase la grejduri, suri ș. a. iară în preț de 100 de mii. Va mai da apoi 20 000 jugăre de pământ arător grănițerilor săraci în arendă, pe un preț bagatel de 4 coroane pe an pentru un jugăr.

Posturi de profesor. S'au publicat concursuri pentru ocuparea mai multor catedre profesionale la Institutul teologic și pedagogic din Arad; și adică este de ocupat o catedră la inst. teologic și două la cel pedagogic (l. maghiară, istorie, constituție, și desen, calligrafie). Rugărilor sunt a se însușina Consistorului eparhial din Arad până în 17 August n. 1910.

† **Al. Antemireanu**, un tânăr poet și publicist, care a scris articole literare în „Epoca” și în dispăruta revistă „Floare Albastră” a încetat din viață în vârstă de 35 de ani. Odihnească în pace!

Conferențiar agronomic al „Asociațiunii” noastre a fost ales în sedința comitetului central dl. Aurel Cosciuc, fost profesor la școala de agronomie a consistorului arhidiecezan.

Regele Ferdinand în aeroplan. Din Lüttich se vestește, că regele Bulgariei Ferdinand a făcut cu pilotul Delamini o scurtă călătorie în aer. Regele, urcat pe un biplan sistem Farmann, a sburat timp de zece minute la o înălțime de 90 de metri.

Proclamarea de regat a principatului Muntenegru se va face în 28 August. Târșoara întregă face pregătiri de serbare. Vor participa în persoană la festivități regii din: Italia, Sârbia și Bulgaria.

† **Pius Ianza**, student în drept, fiul prim-pretorelui Vasile Ianza din Hațeg, Luni la 4 ore p. m., după un morb repent în a încetat din viață în etate de 19 ani în Sibiu. Rămășițele pământești ale defunctului au fost transportate din Sibiu la Hațeg, unde se vor așeza spre vecinică odihnă Joi, în 21 Iulie st. n. 1910 la 5 ore d. a. în cimiterul comun după rital gr. cat. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Un măslin de pe vremea lui Homer se crede că mai există și astăzi în insula Creta, unde se găsesc măslinii cei mai desvoltați din toată lumea. Periferia acestui vechi măslin este de 17 metri; în curs de veacuri a fost trăznit adeseori, dar totuși e verde și astăzi și produce enorme cantități de fructe. Locuitorii zic, că pomul acesta are o vârstă de câteva mii de ani; prin urmare a trăit și a făcut măslin încă pe vremea autorului Iliadei și al Odiseei.

La fondul „Antoniu Bechnitz pentru răspândirea de cărți folositoare între meseriași” al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” au mai dăruit: Romul Popescu, funcț. la „Albina”, 1 cor, Dr. Danil Vasu, cand. de adv. 20 bani; Miorica Tordășianu, 10 bani; Sorin Barcianu, cand. de adv. 20 bani; Dr. Ilie Iancu, medic, 1 cor. Remus Cosma, 20 bani; x. y. 20 bani și Eugenia Tordășianu, profesoară, 10 bani.

Serbări naționale. În 15 Iulie s'au împlinit 500 de ani dela lupta din Grünwald (1410), când regele polon Ladislaw I. a învins pe puternicii cavaleri ai ordinului german. Amintirea acestei lupte au serbat-o polonii în Cracovia. Au fost de față 150 de mii de străini la serbări; s'a inaugurat un monument al regelui Iagello, s'au ținut benchete, s'a iluminat orașul ș. a.

Asasin. Din Londra se anunță că în pivnița unui „doctor” Crippen au găsit îngropate două cadavre: unul al soției sale și altul unei femei, despre care încă nu se știe cine este. Asasinul este în suși „doctorul” Crippen, care a dispărut cu o femeie, pe care a luat-o nu demult în căsătorie și care le-ar fi ajutat în făptuirea crimelor.

Sanatoriu special. S'a hotărât să se înființeze în Budapesta un sanatoriu special pentru vindecarea sifilisului prin metoda lui Ehrlich. Zilele acestea au plecat medici la Frankfurt și la Berlin pentru a studia metoda. Îndată după rentoarcerea lor se va deschide sanatoriul făcut deocamdată pentru o sută de pacienți.

Mulțămită. Marele mecenat român dl. Vasile de Stroescu a binevoit a dăru drept ajutor la acoperirea speselor cureparării bisericii din comuna Buru (comitatul Turda-Arieș) suma de 200 coroane, pentru care faptă marinimoasă subscrișul în numele credincioșilor mei vin și pe această cale a exprima cea mai profundă mulțămită marelui binefacător național al zilelor noastre. Buru, la 4/17 Iulie 1910. Eugen Munteanu, paroh ortodox.

„Cartea de Aur.” A apărut și s'a trimis tuturor abonaților volumul VI din publicațiunea dlui T. V. Păcățian: „Cartea de Aur” sau *luptele politice-naționale ale Românilor de sub coroana ungară*. În volumul acesta sunt înșirate evenimentele politice dintre anii 1872—1881. Cu toate că volumul e cu opt coale mai mare decât cele premergătoare, iar tiparul cu mult mai scump ca mai înainte, prețul e același, adică 10 coroane exemplarul broșat și 12 coroane exemplarul legat. Doritorii de a avea toate volumele apărute, I—IV, cu prețul de 60 coroane esemplare broșate, ori 72 coroane esemplare legate, adreseze se autorului în Sibiu (Nagyszeben). Prețul poate fi plătit și în rate lunare.

Pedeapsa bețivilor. În unele orașe din Statele Unite s'a introdus de curând o pedeapsă, care s'a dovedit că are un bun efect în multe cazuri. Dacă un cetățean turmentat face sgomot și scandal în stradă, poliștutul îl duce la secție, unde este osândit să fie închis pe o zi sau pe mai multe, dar nu în temniță, ci într'un coteț de fier construit anume. Cotețul stă în curtea poliției și este expus la toate schimbările vremii, la ploaie, vânt, frig și căldură. Cel scăpat odată din coteț își dă toată silința, ca pe viitor să nu mai primească locuință într'un astfel de cabinet.

Mulțămită. Subscrișii în numele comitetului și poporului nostru gr. ort. român din Cenade, prin aceasta aducem la cunoștință, că prestatim domn Vasile de Stroescu, din comuna Edinița în Basarabia, s'a îndurat a ne dăru 200 coroane în favorul zidirii bisericii noastre gr. ort. din Cenade, care sumă s'a ridicat dela postă prin epitropia noastră parohială la 2/15 Iulie a. c. Pentru această faptă marinimoasă în numele poporului nostru credincios îi aducem cea mai călduroasă mulțămită, rugând pe bunul Dumnezeu să-i răsplătească cu darurile sale cele bogate, Cenade, la 2/15 Iulie 1910. Crucian Mărginean paroh gr. ort. Dumitru Mircea epitrop I., Petru Florea epitrop II.

Mulțămită.

Aducem pe această cale sincera noastră mulțămită tuturor amioilor și cunoscuților, cari din tristul incident al morții iubitelui nostru soț și tată au alergat din depărtare spre a ne mângăia prin prezența lor, și a da scumpului decedat ultimul onor.

În special ne simțim datori a mulțami Ex. Sale I. P. S. Domn Arhiepiscop și Metropolit, Venerabilului Consistor arhidiecezan și Corpului profesoral dela seminarul Andreian din Sibiu, preoțimei și învățătorimei din Săliște și jur, elevilor seminariali, meseriașilor din Sibiu și din Săliște, cari au participat în persoană sau prin reprezentanți la înmormântare și la doliul nostru.

Sibiu, 3/16 Iulie 1910.

Familia Cufan.

Act de recunoștință.

(Pentru nenorocii din Caraș-Severin.)

La convenirea noastră socială din 3 Iulie n. c., aranjată în folosul fraților noștri nenorocii din Caraș-Severin au binevoit a suprasolvi respective a-și oferi o bolă următorii: Ilustra familie Mocsonyi (Capolnaș), 20 cor.; dna Eleonora Dr. L. de Lemény n. Dörr, 10 cor.; Il. Dna vād. Alexandru Mocsonyi, 10 cor.; Dr. Ilie Iancu, medic (Sibiu), 10 cor.; familia Enea Hodoș, dsoara Elena Petrașcu, directoara internatului Asociațiunii, câte 5 cor.; c. și r. majorul Lugoșan, Dr. N. Iltu, medic, câte 4 cor.; sublocot. auditor Piso, I. Pamfilie, arhitect, George Angel, consilier r. de finanțe, câte 3 cor.; Dr. Vas. Stan, prof. sem., Liviu Brota, restaurator, I. Petrașcu, croitor, Tim. Popoviciu, prof. sem., P. Bota, croitor, Nic. Bratu, propr. „Foalei pop”. George Zăharie, pantofar (Hațeg), Adalbert Schiau, c. și r. locot. de artil., Marcu Janteș, catihet, câte 2 cor.; Dr. Laurian German, Sorin Barcianu, cand. de adv., I. Popidan, măsar, G. de Aldea, contabil, Moise Mane, dsoara Piso, Coloman Misching, Ioan Soșiu, revizor r., Ioan Șut, protocolist consist., câte 1 cor.; N. N. 50 bani; I. Gălea, Costică Popovici, voluntar, câte 40 bani; Ana Crăciun, inv., Aurel Mara, calfă de prāv., câte 20 bani; Cu pālăria „Dzeu vede”, purtată de subscrișul președinte dela om la om s'a adunat dor., 2483, depuse la fond. „Andreiu bar. de Șigana” pentru ajutorarea vād. și orfanilor.

Din venitul curat: cor. 124 am transpus-o fraților nenorocii din Caraș-Severin; câte cor. 10 am adaus la fondul de 20 bani pentru cumpărare unei case cu hală de vânzare și la fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru ajutorarea fetelor sărace, câte 5 cor., fondului Bechnitz și fondului jubilar Nic. Cristea.

Exprimăm și pe această cale cele mai sincere mulțămite tuturor acolor, cari au contribuit la realizarea scopului umanitar și creștinesc bine plăcut oameilor și lui Dumnezeu.

Sibiu, 13 Iulie n. 1910.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

Vic. Tordășianu
prezident.

Stefan Duca
notar.

Nr. 59/1910.

[250] 1—1

Licitațiune minuendă.

Comuna bicericească gr. ort. rom. din **Drăguș**, tractul Avrigului (com. Făgăraș) dă în întreprindere pe cale publică edificarea și adaptarea edificiului școlar.

Licitațiunea se va ține în **25 Iulie (7 August) a. c.** la orele 2 p. m. în localul școlii.

Prețul de strigare 15029.78 coroane. Licitanții au a depune vadiu 10% dela prețul strigării.

Planul și preliminarul de spese aprobate de Ven. Con. arhidiecezan sub Nr. 6638/1910 Școl. apoi condițiunile de întreprindere să pot vedea la oficiul parohial.

Comitetul parohial își rezervă dreptul a alege dintre minus oferenti pe acela, în care ar avea mai multă încredere.

Drăguș, la 4 Iulie st. v. 1910.

Din încredințarea comitetului parohial:

Vasiliu Jurcovan
notar comit.

Sol. Făgărășan
par. gr. or.

Nr. 369/1910

[251] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător din **Sălcia de sus**, protopresbiteratul Lupșa, se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele: Salar 1000 coroane, cuartir și grădină în natură. Cuincuenalele conform legii.

Cuincuenalele se compată numai după anii de serviciu neîntrerupt la această școală.

Alesul învățător va conduce și strana și va cânta răspunsurile liturgice cu elevii de școală. De datorităle sale ține și instruirea elevilor școlii de repetiție și cultivarea grădinei școlare.

Cei ce pot înființa cor bisericesc vor fi preferiți.

Concursurile înzestrate cu documentele cerute de normele în vigoare se aștern subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis. Înainte de alegere concurenții, cu previa înștiințare aici, se pot prezenta în comună pentru a și arăta dexteritățile în cântare și conducerea stranei și a face cunoștință și cu poporul.

Ofenbaia, 2 Iulie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Lupșei în conțelegere cu comitetul școlar concurent.

Vasile Gan
protopresbiter.

Licitațiune de pădure.

Incuvîntându-se din partea autorităților supreme competente exploatarea alor 15.2 jug. cat. din pădurea de fag a bisericii noastre de aici, — pentru vinderea acestora să publică licitațiune, ce să va ține la **20 Iulie (2 August) st. n. a. c.** la 11 ore a. m. în sala de învățământ a școlii noastre de aici.

Prețul de strigare este 2900 cor. dela care sumă 10% sunt a să depune ca vadiu la epitropia parohială, înainte de începerea licitațiunei.

Condițiunile speciale de licitare să pot afla până la ziua sus amintită, la oficiul parohial de aici.

Gherău-Dăngău, 3/16 Iulie 1910.

(249) 1—3 **Epitropia par. gr. ort.**

Nr. 350/1910.

[252] 1—3

Concurs.

Pe baza ordinului Preaven. Consistor arhidiecezan Nr. 3951/1910 Bis. se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa III-a Folt.

Emolumentele împreunate că acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a dotației clerului.

Cererele de concurs să se înainteze la subsemnatul oficiu în termen de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs în „Telegraful Român”, iar concurenții să se prezinte în parohie — pe lângă observarea prescripțiilor regulamentului — pentru a cânta, cuvânta, eventual a celebra, și a face cunoștință cu poporul.

Geoagiu-Algyógy, 27 Iunie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Geoagiu.

Ioan Popovici
protopr.

Dela Librăria arhidiecezană se poate procura:

Ivela, Cântecul Vetrei luminoase. Pentru voce și pian. Se vinde în favorul asilului pentru orbi „*Vatra luminoasă*” înființat de M. Sa Regina Elisaveta a României.

Prețul 2 coroane, plus porto 30 bani.

„VIITORUL”, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Ocna-Sibiului.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și economii „Viitorul” societate pe acții în Ocna-Sibiului (Vizakna) publică prin această concurs pentru ocuparea postului de contabil.

Dela reflectanți se cere:

1. Să dovedească cu atestat că au absolvit o școală superioară de examen de maturitate.

2. Să posedă pe lângă limba maternă cel puțin limba maghiară în scris și vorbire.

Cei cu praxă vor fi preferiți.

Salar 1200 cor. anual și tantiema statutară.

Cererele au să se înainteze până cel mult în **15 August n. 1910.**

Postul va trebui ocupat imediat după alegere. După un an de probă urmează definitivarea.

Ocna, la 12 Iulie 1910.

(245) 2—3

Direcțiunea.**Concurs.**

Nr. 2750/1910 prot. Pentru ocuparea postului de **vicenotar** în comuna **Poiana** (cercul Mercurea, comitatul Szeben) dotat cu 1000 cor. salar anual, prin această publică concurs și provoacă pe reflectanții la acest post a-și înainta cererile lor instruite conform § 6 ar. I din 1883, respective § 3 art. XX din 1900 și cu atestatele despre serviciile lor de până acum subsemnatului oficiu pretorial până în **29 Iulie a. c.**

Cunoașterea în vorbire și scris a limbii românești se recere necondiționat.

Ziua de alegere se va defige ulterior. Mercurea, la 12 Iulie 1910.

Primpretorul comunal:

(239) 2—3

Bruckner.

Nr. 53/1910.

[244] 2—3

Licitațiune.

Comuna bicericească **Petrifaleu** (Péterfalva), protopresbiteratul Sebeșului, pe baza planului și preliminarului de spese, aprobate de Preaveneratul Consistor arhidiecezan cu dtul 21/1 1910 Nr. 601 Școl. 1910 dă în întreprindere zidirea școlii prin licitațiune publică minuendă care se va ține la **18/31 Iuliu a. c.** la 2. ore d. a. în școala din Petrifaleu.

Prețul de strigare e cor. 21944.90, în care sumă e cuprins și întreg materialul. Cei ce doresc a lua parte la licitațiune sunt dator a depune vadiu de 10%.

Planul preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial gr. or. din Petrifaleu.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a alege dintre licitanți pe acela, în care are mai mare încredere.

Petrifaleu, 27 Iunie 1910.

Zaharie Radu.

N. Oancea

notar.

paroh.

Vidi.

Sergiu Medean

protopresbiter

Nr. 608/1910.

[242] 3—3

Concurs.

1. Pentru ocuparea postului de paroh cl. III. în nou formată parohia **Bacitelec** (Bácsstelek), conform rezoluțiunei Veneratului Consistoriu din 25 Noemvrie 1908 Nr. 13584 Bis. se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post fac laolaltă 800 cor. anual și cuartir natural.

2. Tot cu această ocaziune se scrie concurs și pentru postul de învățător-cantor la această biserică.

Emolumentele împreunate cu postul de învățător-cantor sunt cele normate de art. de l. XXVII. din 1907, cu completarea salariului dela stat și cuartir din 2 odăi. Intrarea în funcțiune la 1 Septemvrie st. nou a. c.

Doritorii de a compete la unul din aceste posturi, din această parohie, au a-și trimite cererile de concurs împreună cu documentele recerute la subsemnatul oficiu protopresbiteral rom. gr. or. al Treiscaunelor (Haromszék) în Brețcu (Bereczk) în termenul arătat, având a se prezenta în biserică în vre o Duminecă sau sârbătoare cu prealabila incuviințare a protopresbiterului, spre a celebra și cuvânta, respective cânta în biserică.

Brețcu, 26 Iunie 1910.

Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. al tractului Treiscaune în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopresbiter

Nr. 365/1910.

[238] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala gr. or. română din **Vârtop**, protopresbiteratul Abrudului, se escrie concurs în „Telegraful Român” cu termen de 30 zile, dela prima publicare.

Emolumentele sunt.

1. Salar fundamental 1000 cor. solvibil în rate lunare antipative din cassa bisericeii.

2. Cuartir în natură și

3. 1/4 jugăr grădină.

Concursurile se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis și concurenții au a se prezenta poporului înainte de alegere spre a cânta la biserică.

Abrud, 25 Iunie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popovici
protopresbiter

Nr. 320/1910

[241] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră confesională de nou înființată în opidul **Ighiu**, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Salarul: 1000 coroane, plătit în rate lunare antipative, din lada bisericeii, cuartir constător din 3 odăi și culină, în edificiul școlii, lemnele de foc necesare și grădină.

Cei ce doresc a ocupa acest post să-și înainteze cererile însoțite de toate documentele recerute subsemnatului oficiu protopresbiteral, în termenul susindicat, notându-se, că vor fi preferiți candidații cu calificățiune superioară și cei buni cântăreți, în deosebi pentru că alesul învățător va avea să îndeplinească toate funcțiunile de cantor, în și afară de biserică, pentru care serviciu i se va da în folosință 1 jug. de pământ arșor, iară pentru formarea de cor, ceace încă se pretinde dela cel ales, i-se va vota o deo-

sebită remunerațiune din partea comitetului parohial.

Postul se va ocupa la 1-a Sept. 1910, iară cuincuenalele se vor presta, la timpul său, tot din partea bisericeii, dar numai după anii serviți la această școală.

Concurenții se îndatorează a se prezenta, până la ziua alegerii, în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică, pentru a-și arăta destoinicia în cântări și a să face cunoscuți poporului.

Alba-Iulia, 25 Iunie 1910.

Of. protopresbiteral gr. or. al tractului Alba-Iulia în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Medic român în Karlsbad.

Dr. Enea Nicola

dela facultatea din Viena

dă consultațiuni în Karlsbad, casa „Billroth” lângă Sprudel.

(387) 43—

La

Librăria arhidiecezană

se află de vânzare

Octoihul-mare

cu litere cirile.

Prețul cor. 25.—.

Luminări de stearin superfine.

La dorința p. t. publicului am produs un soi de luminări de stearin din cel mai curat, care le vindem sub numele

Luminări de stearin superfine pt. salon.

Luminările acestea sunt pachetate în carton și se pot procura din depozitele noastre Strada Cisnădiei Nr. 2 și Strada Turnului Nr. 27, precum și din fiecare băcănie mai mare.

Siebenbürger Vereinsbank A. G.

Secția: fabrica de luminări de stearin și săpun.

Fabrica drezdană de motoare societate pe acții.

Cea mai mare și mai veche fabrică de motoare a Germaniei.

Liferează în cercuri specialiste bine cunoscutele

MOTOARE ȘI LOCOMOBILE

cu

Benzin, ulei crud, gaz, petrolu, precum și

Motoare cu tragere de gaz.

Noutate surprinzătoare!

Generator cu tragere de gaz universal.

Cheltueli de mânăre:

pe oră și putere de cai numai circa 1 filer.

Depositar general:

IGNACZ GELLÉRT & COMP.

Budapest, Teréz körút 41. Telefon 12—91.

Garanție foarte bună. Condiții de plată favorabile.

(329) 2—12